

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4C/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621200395
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2021:4621200395.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom v právnej veci žalobcu: H. A., nar. XX.X.XXXX bytom W. K. XXX/XXX, XXX XX C., t.č. ÚVTOS Želiezovce, Veľký Dvor č. 12, 937 01 Želiezovce proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Súd žalovanej priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v plnej výške, o ktorej rozhodne tunajší súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

I./ Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 09.02.2021 domáhal od žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a svoj nárok odôvodnil tým, že bol príslušníkmi PZ SR dňa 08.03.2011 zadržaný a obvinený z obzvlášť závažného zločinu, ktorého sa mal dopustiť závažnejším spôsobom konania so zbraňou, pričom uznesením Okresného súdu Topoľčany zo dňa 11.03.2011 sp.zn. 10Tp/10/2011 bol vzatý do väzby a dňa 19.04.2011 bol príkazom prokurátora Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch z väzby prepustený a následne dodaný do výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci sp.zn. IT/199/2006. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 08.04.2014 sp.zn. 1T/74/2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.11.2014 sp.zn. 4To/81/2014 bol spod obžaloby právoplatne oslobodený.

2./ Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila a žiadala ju zamietnuť s tým, že žalobca sa žiadosťou doručenou Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 30.03.2016 domáhal predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a ministerstvo mu listom zo dňa 20.10.2016 oznámilo výsledok predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, podľa ktorého nebolo žiadosti žalobcu vyhovené pre nepreukázanie splnenia podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Následne žalobca opakovane žiadal o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, pričom ministerstvo mu listami zo dňa 30.09.2019, zo dňa 22.07.2020 a zo dňa 21.09.2020 opakovane oznámilo nesplnenie podmienok pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Vychádzajúc z trestnej veci žalobcu je nepochybné, že žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Topoľčany v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre dňa 27.11.2014, z čoho vyplýva, že žalobca sa o vzniku prípadnej škody resp. nemajetkovej ujmy dozvedel už dňa 27.11.2014. V zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Žalobca si zároveň počas plynutia premlčacej lehoty uplatnil na ministerstve žiadosťou o predbežné prerokovanie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy dňa 30.03.2016 a teda po dobu 6 mesiacov na predbežné prerokovanie plynutie premlčacej lehoty spočívalo. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy po započítaní 6 mesiacov na predbežné prerokovanie, kedy premlčacia lehota

spočívala, sa premičal dňa 27.05.2018, avšak žalobca podal žalobu, ktorou si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na súd až dňa 09.02.2021 teda zjavne po uplynutí premičacej lehoty v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Z uvedeného dôvodu žalovaná žiadala žalobu zamietnuť, pričom vo zvyšku svojho písomného vyjadrenia sa zaoberala aj otázkou preukázania nároku žalobcu a jeho dôvodnosti.

3./ Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou žalobcu ako aj s vyjadrením žalovanej, a so spisom Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 1T/74/2011, z ktorého zistil, že dňa 08.03.2011 došlo k obmedzeniu žalobcu na osobnej slobode podľa záznamu o obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby vydaného Obvodným oddelením PZ Topoľčany (č.l. 4) a následne Okresné riaditeľstvo PZ v Topoľčanoch odbor kriminálnej polície uznesením ČVS:ORP-113/OEK-TO-2011 zo dňa 08.03.2011 začalo stíhanie proti žalobcovi obvinenému z pokusu zločinu sexuálneho násillia podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 200 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona.

4./ Okresný súd Topoľčany v konaní sp.zn. 10Tp/10/2011 uznesením zo dňa 11.03.2011 rozhodol, že obvinený H. A. sa berie do väzby s tým, že lehota trvania väzby sa u neho počíta od 08.03.2011 od 16.05 hod. Okresná prokuratúra Topoľčany dňa 18.04.2011 pod sp.zn. Pv/227/2011 vydala príkaz, aby bol obvinený H. A. ihneď z väzby prepustený s odôvodnením, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp.zn. IT/199/2006 zo dňa 07.02.2007 bol uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 mesiacov nepodmienečne a pre výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a keďže výkon trestu má prednosť pred výkonom väzby, tak z toho dôvodu bolo potrebné, aby obvinený nastúpil výkon zvyšku trestu odňatia slobody.

5./ Na základe obžaloby podanej Okresnou prokuratúrou Topoľčany dňa 19.05.2011 sa na tunajšom súde proti obvinenému H. A. viedlo trestné konanie pod sp.zn. 1T/74/2011 pre pokus zločinu sexuálneho násillia podľa § 14 ods. 1 TZ k § 200 ods. 1,2 písm. a/ TZ s použitím § 138 písm. a/ TZ, pričom rozsudkom zo dňa 09.01.2012 bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania vyššie uvedeného zločinu, za čo mu bol uložený nepodmienečne trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Uznesením Krajského súdu v Nitre sp.zn. 4To/36/2012 - 351 zo dňa 26.04.2012 bol však uvedený rozsudok zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

6./ Ďalším rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 1T/74/2011 - 498 zo dňa 08.04.2014 bol obžalovaný H. A. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokurátorky v Topoľčanoch zo dňa 19.05.2011 sp.zn. Pv/227/2011, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný a na základe odvolania okresného prokurátora vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý uznesením sp.zn. 4To/81/2014 - 568 zo dňa 27.11.2014 odvolanie Okresného prokurátora zamietol a tým sa stal rozsudok tunajšieho súdu o oslobodení obžalovaného spod obžaloby právoplatný dňom 27.11.2014.

7./ Žalobca dňa 30.03.2016 doručil Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom ministerstvo listom zo dňa 20.10.2016 oznámilo žalobcovi, že jeho žiadosti nebude vyhovené pre nepreukázanie splnenia podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Následne žalobca podal na tunajšom súde dňa 09.02.2021 žalobu na náhradu škody proti Slovenskej republike a domáhal sa náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur.

Podľa § 3 ods. 1 písm. c) Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe.

Podľa ods. 2 zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

Podľa § 5 ods. 1 právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 8 ods. 5 písm. b/ citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby ak bol oslobodený spod obžaloby.

Podľa § 15 ods. 1 nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať, na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Podľa ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na :

- a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b/ závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa ods. 2 najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za 10 rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví, alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Podľa ods. 3 lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

8./ Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím o väzbe nebola podaná v zákonom stanovenej lehote a preto došlo k premlčaniu práva žalobcu na náhradu škody, v dôsledku čoho súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Je nesporné, že k obmedzeniu žalobcu na osobnej slobode došlo dňa 08.03.2011, pričom na základe rozhodnutia súdu zo dňa 11.03.2011 bol žalobca vzatý do väzby a prepustený bol na základe príkazu prokurátora dňa 19.04.2011 z dôvodu dodania do výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, pričom v trestnom konaní sp.zn. IT/74/2011 bol právoplatný oslobodený spod obžaloby vo veci, v ktorej bolo rozhodnuté o jeho vzatí do väzby a teda žalobcovi v zásade vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, keďže bol oslobodený spod obžaloby a to za obdobie od 08.03.2011 do 19.04.2011 a o oslobodení spod obžaloby sa žalobca dozvedel na verejnom zasadnutí Krajského súdu v Nitre dňa 27.11.2014. Podľa názoru súdu od 27.11.2014 žalobcovi začala plynúť lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy, nakoľko rozhodnutím súdu bol oslobodený spod obžaloby a teda mal vedomosť, že si môže uplatniť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe. Premlčacia lehota v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a v prípade žalobcu je potrebné za tento deň jeho vedomosti o škode považovať dátum 27.11.2014,

keď sa na verejnom zasadnutí súdu dozvedel o zamietnutí odvolania Okresného prokurátora a tým o právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o jeho oslobodení spod obžaloby. Poškodený si môže uplatniť nemajetkovú ujmu v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom v odseku 3 citovaného ustanovenia sú uvedené predpoklady a následky, na ktoré sa prihliada pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca teda už dňa 27.11.2014 musel mať vedomosť o následkoch, ktoré mu vznikli v súkromnom živote a spoločenskom uplatnení v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe a teda aj o výške nemajetkovej ujmy, ktorú si mieni uplatňovať voči štátu a pokiaľ trojročná lehota na uplatnenie nároku začala plynúť dňa 27.11.2014 a v dôsledku predbežného prerokovania nároku uplatneného žalobcom na Ministerstve spravodlivosti SR dňa 30.06.2016 neplynula počas šiestich mesiacov, tak táto lehota uplynula dňom 27.05.2018. Žalobca podal žalobu na náhradu škody resp. zaplatenia nemajetkovej ujmy na súde dňa 09.02.2021, teda zjavne po uplynutí trojročnej zákonnej lehoty podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a z toho dôvodu súd žalobu zamietol, nakoľko právo žalobcu na náhradu škody sa premlčalo. Trojročná premlčacia lehota uvedená v § 19 ods. 1 je lehotou subjektívnou a pokiaľ sa právo v tejto lehote neuplatní, tak súd už neprihliada na premlčaciu lehotu uvedenú v § 19 ods. 2, nakoľko v prvom rade pre priznanie nároku na náhradu škody je potrebné, aby bola škoda uplatnená v zákonnej trojročnej subjektívnej lehote. V prípade žalobcu k splneniu základnej podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody nedošlo, keďže tento podal žalobu na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy po uplynutí trojročnej zákonnej lehoty a preto sa súd ďalej ani nezaoberal dôvodnosťou jeho nároku a splnenia podmienok pre prípadné priznanie nemajetkovej ujmy.

9./ Žalobca vo svojej žalobe síce uviedol iba to, že nárok na náhradu škody si uplatňuje proti Slovenskej republike, ale neuviedol, ktorý orgán v mene štátu koná, čo však nemôže byť na ujmu žalobcovi a nemôže viesť k zamietnutiu žaloby, pretože je vecou súdu, aby si urobil záver o tom, ktorý orgán má v mene štátu konať v súlade so zákonom č. 514/2003 Z.z. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/87/2019 zo dňa 24.06.2020) a z toho dôvodu súd s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. konal s Ministerstvom spravodlivosti SR. Rovnako tak žalobca vo svojej žalobe neuviedol, kedy si uplatnil predbežné prerokovanie nároku na Ministerstve spravodlivosti SR, pričom z vyjadrenia ministerstva vyplýva, že mu žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola doručená dňa 30.03.2016 a listom zo dňa 20.10.2016 bolo žalobcovi oznámené, že jeho nárok na náhradu škody nebude uspokojený a keďže žalobca tieto tvrdenia žalovanej strany nepoprel, tak sa považujú za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP) a súd z nich vychádzal pri rozhodovaní o včasnosti podanej žaloby.

10./ Vzhľadom na vyjadrenie žalovanej strany, ktorá žiadala žalobu zamietnuť z dôvodu, že táto bola podaná po uplynutí zákonnej premlčacej lehoty, súd dňa 27.05.2021 (č.l. 36) vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby podľa § 138 CSP ako zjavne nedôvodnej, avšak žalobca trval na podanej žalobe a rovnako tak na základe výzvy súdu nesúhlasil, aby súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania v zmysle § 177 ods. 2 písm. b/ CSP. Z uvedených dôvodov súd vo veci nariadil pojednávanie podľa § 177 ods. 1 CSP, pričom žalobca v podanej žalobe ani vo svojich následných vyjadreniach a rovnako tak zástupca žalovanej strany nenavrhl v rámci dokazovania výsluch strany (§ 195 ods. 1 CSP) a preto pokiaľ sa žalobca nedostavil na pojednávanie dňa 14.09.2021 a žiadal o určenie náhradného termínu pojednávania, súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na odročenie pojednávania, pretože pojednávanie je možné odročiť len z dôležitých dôvodov podľa § 183 ods. 1 CSP a v tomto prípade žiaden dôležitý dôvod na odročenie pojednávania neexistoval. Je síce pravdou, že žalobca sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho sa pojednávania dňa 14.09.2021 nemohol zúčastniť, avšak v tomto prípade bolo pojednávanie nariadené len z toho dôvodu, že žalobca nesúhlasil, aby sa vo veci rozhodlo bez nariadenia pojednávania, ale zároveň nenavrhol ako dôkaz svoj výsluch a súd tento dôkaz ani nepovažoval za potrebné vykonať vzhľadom na priebeh dokazovania a vyjadrenie žalovanej strany a hlavne zákonné predpoklady, za ktorých je možné žalobu hodnotiť ako včas podanú. Podľa § 185 ods. 1 CSP je vždy na úvahe súdu, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a v prípade, ak by aj žalobca navrhol svoj výsluch, tak súd by vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci nepovažoval za potrebné jeho výsluch vykonať, pretože žaloba bola zjavne podaná po uplynutí zákonnej 3 ročnej premlčacej lehoty a výsluch žalobcu by bol potrebný len v tom prípade, ak by bola žaloba včas podaná a súd by ďalej rozhodoval o jeho nároku na priznanie nemajetkovej ujmy. Súd teda vo veci rozhodol aj bez výsluchu žalobcu a to s poukazom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania v zmysle čl. 17 CSP.

11./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov konania proti žalobcovi v plnej výške s tým, že v zmysle § 262 ods. 2

CSP o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením súdny úradník po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Topoľčany.

Podľa §-u 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).